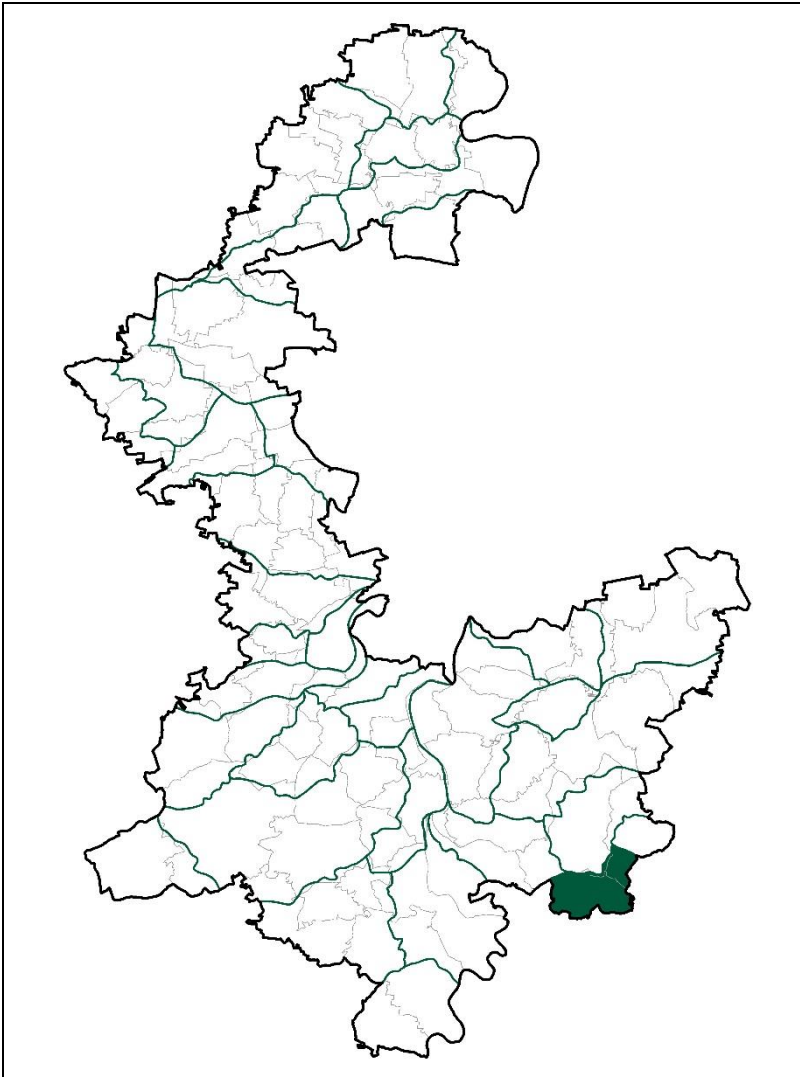

KAMEŇÁK

36

VYMEZENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

Sázava v Kamenném Přívoze

Krajina západně od Hostěradic

Mezi Kamenným Přívozem a Kamenným Újezdcem

Dotčené obce:

Pohoří, Jílové u Prahy, Kamenný Přívoz

Sousedící krajinné okrsky:

34 – Zlatonosné Čechy, 35 – Pohoří

Popis vymezení krajinného okrsku:

KO je vymezen na povodí Turyňského potoka k uzavírajícímu profilu u štoly Halíře. Východní a jižní hranici KO tvoří hranice SO ORP Černošice.

KAMEŇÁK

36

STÁVAJÍCÍ KVALITY / CHARAKTERISTIKY KRAJINNÉHO OKRSKU

KAMEŇÁK

36

VODNÍ REŽIM

KO je utvářen především zemědělsky využívanými terasami na obou březích Sázavy. Severovýchodní část KO je zalesněná. Oba břehy Sázavy jsou odvodňovány jedním vodním tokem – Turyňským potokem na pravém břehu a bezejmenným tokem na levém břehu Sázavy. Téměř celou rozlohou spadá KO do povodí IV. řádu Turyňského potoka, který se do Sázavy vlévá na jejím 11. říčním km v obci Kamenný Přívoz. Turyňský potok pramení mimo KO, jeho horní tok prochází lesem, v jeho okolí se vyskytuje údolní zóna s blízkým vztahem k vodnímu toku. Dolní tok následně prochází chatovými oblastmi a při ústí do Sázavy je zatrubněn. Konflikt ochranného pásma toku s ornou půdou zde není patrný. Levostranný přítok Sázavy je bezejmenný, pouze občasný tok, a do Sázavy se vlévá v obci Žampach. Prochází rovněž z větší části chatovou oblastí, u prameniště pak pouze ornou půdou a dochází zde k drobnému konfliktu vlivem zásahu orné půdy do ochranného pásma kolem vodního toku. Vodní nádrže registrujeme na Turyňském potoce dvě – Na Losích v chatové oblasti Kamenného Přívozu a bezejmenná výše proti proudu, na bezejmenném levostranném přítoku je pouze malá požární nádrž v sídle Hostěradice. Geomorfologie KO je mírně členitá, nejvýraznější jsou strmé svahy při toku Sázavy zabraňující jejímu rozlivu do širokého území. Na území KO se nachází několik geomorfologických depresí, zejména v okolí železniční dráhy poblíž Turyňského potoka, a je zde potenciál pro případné zasakování srážkové vody. V KO se nevyskytují významné zdrojové plochy přívalových povodní. Průměrná potenciální maximální retence KO je oproti celému ORP mírně nadprůměrná, avšak nezalesněné plochy jsou charakterizovány nízkou retenční kapacitou.

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

Nezastavěné území KO je využito na terasách Sázavy k intenzivnímu hospodaření na orné půdě, severovýchod území pak k lesnictví.

OSÍDLENÍ A URBANIZAČNÍ PROCESY

Území krajinného okrsku Kameňák je prakticky totožné s územním obvodem obce Kamenný Přívoz, která je vesnicí s potenciálně širší obslužnou funkcí. Krajinný okrsek je až doposud mimo zónu intenzivní suburbanizace. Urbanizační procesy ve 20. století byly určovány zejména výrazným rozvojem ploch pro individuální rekreaci, která zasáhla zejména území na pravém břehu Sázavy ve vazbě na železniční stanici Posázavského Pacifiku a silnici II/106 (chatové osady pod vrchem Žampach, mezi Kamenným Přívozem a Kamenným Újezdcem a přímo u železniční stanice), v nichž v poslední době podle charakteru objektů dochází k jejich transformaci na druhé či první bydlení se všemi doprovodnými jevy.

Územní plán Kamenný Přívoz vymezuje oproti dosavadnímu stabilizačnímu vývoji poměrně rozsáhlé plochy ponejvíce pro bydlení: v kopci nad Kamenným Přívozem, v Kamenném Újezdcu a Hostěradicích, tedy mimo stávající centrum obce. V případě realizace záměrů podle územního plánu by došlo k nárůstu zastavěného území na 135 % stavu roku 2016.

REKREACE V KRAJINĚ

KO je součástí tradiční tzv. „trampské krajiny“. Rekreční hodnota krajiny je však neřízeným rozvojem objektů individuální rekreace již výrazně snižena, právě neúměrnou zátěží území a jeho praktickou privatizací majiteli chat. Přes KO prochází červená pěší dálková Posázavská stezka. Na území KO zasahuje Naučná stezka Jílovské zlaté doly. Významným fenoménem krajiny KO je řeka Sázava, na níž je Kamenný Přívoz klasickou zastávkou vodáků na trase Týnec – Pikovice.

KAMEŇÁK

36

PROSTUPNOST A CESTNÍ SÍŤ

Prostupnost krajinou KO je na celém území velmi dobrá.

EKOLOGICKÁ STABILITA A MIGRAČNÍ PROSTUPNOST

Kostru ekologické krajiny tvoří prakticky pouze les na severu KO, a za jižní hranicí. Zemědělská krajina okolo Hostěradic je členěná cestní sítí, ovšem jen s fragmentální doprovodnou zelení. Ekologicky potenciálně hodnotná území ve vazbě na řeku Sázavu jsou znehodnocená přetížením individuální rekreací v chatových osadách. Územím KO severně od Kamenného Přívozu přes rybník Na Losích prochází nadregionální biokoridor s vloženými lokálními biocentry. Lokální ÚSES je reprezentovaný větví vedenou údolím Turského potoka a větví po levém břehu Sázavy pod Hostěradicemi.

ZÁMĚRY SE ZÁSADNÍM POTENCIÁLNĚ NEGATIVNÍM VLIVEM NA KRAJINY

➔ A.5 VÝKRES ZÁMĚRŮ | ZÁMĚRY S VLIVEM NA KRAJINU

Dálnice D3, včetně přemostění Sázavy dálnicí D3 jižně od Hostěradic a včetně MÚK Hostěradice a napojení silnice II/106 na tuto MÚK

KRAJINNÉ HODNOTY A POTENCIÁLY KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ A.2a VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | PŘÍRODNÍ A KRAJINNÉ HODNOTY

➔ A.2b VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | ÚSES A KOSTRA EKOLOGICKÉ STABILITY

➔ A.2c VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | KULTURNÍ HODNOTY

EVL Dolní Sázava

Romantické údolí řeky Sázavy

Lesy severně od Kamenného Přívozu

Přímá vazba na lesní masiv Hornopožárského lesa

Památný strom Lípa v Hostěradicích

Výhledy na údolí řeky Sázavy od Hostěradic

Dochovaná historická jádra Kamenného Přívozu, Kamenného Újezdce a Hostěradic (nejstarší část obce, shluk zemědělských usedlostí)

Posázavský Pacifik

Kultovní trampské chatové osady podél Sázavy: Stará stezka, Ajax, Kadjak, Rychlá řeka, Hasani, Orlík, Na Skalici, Na Rybárně

Kaplička na návsi v Kamenném Újezdci

Hřbitovní kaple sv. Ludmily v Kamenném Přívoze

Kaplička v Hostěradicích

KAMEŇÁK

36

ZÁVADY A PROBLÉMY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Malá retenční a akumulační schopnost údolí potoků.

Údolí Tuřického potoka zastavěné chatami (ohrožení kvality podzemních vod, zhoršení podmínek pro revitalizaci toku)

Téměř souvislé zastavění nivy Sázavy chatovými osadami

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Hospodaření na velkých půdních blocích u Hostěradic a mezi Žampachem a Turyní ohrožené vodní erozí

Zástavba rekreačních objektů narušující hospodářské a mimoprodukční funkce lesa

URBANIZAČNÍ PROCESY (OSÍDLENÍ / KRAJINNÝ RÁZ)

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Přetížení všech atraktivních částí krajiny rekreačními objekty chatových osad (v obci je více rekreačních chat než stálých obyvatel), pozemky jsou často oplocené a území kolem Chatových osad tedy neprostupné

Neřízená transformace rekreačních objektů na trvalé bydlení

Privatizace břehů Sázavy rekreačními chatami a jejich oplocováním

Brownfields bývalého zemědělského areálu v Hostěradicích

PROSTUPNOST KRAJINY PRO ČLOVĚKA A CESTNÍ SÍŤ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Neprostupnost území chatových osad z důvodu oplocování okolí chat

Obtížná prostupnost pro pěší a cyklisty z Hostěradic na Kadjak, Kněžoles a Šejtovku mimo silniční síť

EKOLOGICKÁ STABILITA / MIGRAČNÍ PROSTUPNOST / ÚSES

➔ A.6b PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES I

➔ A.6c PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES II

Špatná migrační prostupnost podél břehů Sázavy z důvodu téměř souvislého pokrytí chatovými osadami

LBC nedostatečné rozlohy v osadě Kadjak

LBC nedostatečné rozlohy v lese Lapák

LBK přes zástavbu chatových osad od rybníka „Na Losích“ k rozcestí Borek

OHROŽENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

MÚK Hostěradice na křížení plánované dálnice D3 a silnice II/106 a na ní vázaný rozvoj skladových a logistických areálů

Přemostění údolí Sázavy mostem dálnice D3 a s ní související změna charakteru území (zejm. zvýšený tlak na transformaci rekreačních objektů na trvalé bydlení)

Ohrožení suchem vlivem tepelného ostrova Prahy a sousedních KO

KAMEŇÁK

36

VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Rekreační harmonická krajina údolí a teras Sázavy.

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (CÍLOVÉ KVALITY) KRAJINNÉHO OKRSKU

Hluboké lesy Hornopožárského lesa, přecházející přes harmonickou krajinu luk, pastvin a menších polí do údolí Sázavy s vybavenou rekreační vesnicí Kamenný Přívoz a malou kompaktní vesnicí Hostěradice na terase nad Sázavou, obklopenou pásem zahrad v otevřené polní krajině.

RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Komplexně řešit eliminaci potenciálních negativních vlivů dálnice D3 na krajinu a její složky: zejména eliminovat riziko narušení vodního režimu a vodních zdrojů (vysychání studen atp.), zajistit migrační prostupnost přes dálnici pro člověka i volně žijící živočichy, minimalizovat fragmentaci volné krajiny a řešit estetické zapojení dálnice do volné krajiny (ozelenění pozemních úseků atp.).

Revitalizovat kanalizované a zatrubněné potoky.

Obnovovat a stavět nové malé vodní nádrže v údolích potoků (např. rybníčků, poldrů a mokřadů).

Pro rozvoj vesnic využívat přednostně transformaci stávajících zastavěných území před plošným rozvojem do krajiny.

Chránit charakter prvorepublikových kultovních trampských chatových osad.

Ponechat na dožití stavby v chatových osadách na prudkých svazích v lesích a podél řeky s maximální možnou redukcí chat, které jsou ve střetu se zájmy ochrany přírody a krajiny a lesa

Zajistit veřejnou prostupnost břehových partií Sázavy pro chodce a cyklisty i volně žijící druhy živočichů a veřejný přístup k řece podél břehů Sázavy a napravovat tak „privatizaci“ okolí řeky v minulosti.

Zástavbu (stávající i novou) řešit tak, aby umožňovala maximální dosažitelnou retenci a zasakování srážkových vod (plochy umožňující vsak vody, zelené střechy, minimum zpevněných ploch, technická opatření pro retenci a zasakování).

UPOZORNĚNÍ NA VÝSKYT PRIORITYNÍCH OPATŘENÍ ČI ÚPRAV

Komplexně řešit eliminaci potenciálních negativních vlivů dálnice D3 na krajinu a její složky: zejména eliminovat riziko narušení vodního režimu a vodních zdrojů (vysychání studen atp.), zajistit migrační prostupnost přes dálnici pro člověka i volně žijící živočichy, minimalizovat fragmentaci volné krajiny a řešit estetické zapojení dálnice do volné krajiny (ozelenění pozemních úseků atp.).